26/01/2021

Ο Μητρ. Χαλκίδος μνημονεύει τον μακαρ. Γρηγόριο στο ορφανοτροφείο

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Χαλκίδος

Τη Δευτέρα 25 Ιανουαρίου 2021 το πρωί, τιμήθηκε, όπως κάθε χρόνο, η εορτή του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου στον Ορφανοτροφείο αρρένων της Ι. Μητροπόλεως Χαλκίδος, όπου ευρίσκεται ο τάφος του ιδρυτού του, μακαριστού Μητροπολίτου Χαλκίδος Γρηγορίου Πλειαθού (1922-1968), ο οποίος εκοιμήθη στις 23 Ιουλίου 1971.

Στον Όρθρο χοροστάτησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος και προεξήρχε στη Θεία Λειτουργία, συλλειτουργούντων των Αρχιμ. Νικηφόρου Ευσταθίου-Γενικού Αρχιερατικού Επιτρόπου της Ι. Μητροπόλεως και Διευθυντού του Ορφανοτροφείου, Νεκταρίου Ευγενικού-Ιεροκήρυκος και του Διακ.

Νικολάου Πριμηκυρίου.

Στην ομιλία του προς τους ευαρίθμους πιστούς, λόγω των ισχυόντων περιοριστικών μέτρων προς αποφυγή διασποράς του κορωνοϊού covid-19, ο

καλία του, αιρετικές

Εν συνεχεία, αναφέρθηκε στους δύο μακαριστούς προκατόχους του Μητροπολίτη Χαλκίδος Γρηγόριο (Πλειαθό) και τον Αρχιεπίσκοπο Ευβοίας Γρηγόριο Αργυροκαστρίτη, **ο οποίος γεννήθηκε περί το 1765 στο Αργυρόκαστρο της Ηπείρου, φοίτησε στο μεγαλοπρεπές ελληνικό σχολείο της γενέτειράς του και στην Ακαδημία Μοσχοπόλεως, χειροτονήθηκε Επίσκοπος Παραμυθιάς το 1798 και το επόμενο έτος μετατέθηκε στη Μητρόπολη Ευρίπου, όπου παρέμεινε έως το 1823**.

Κατά την προεπαναστατική περίοδο μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και έκανε κοινωνούς του μεγάλου μυστικού τον Αρχιδημογέροντα Ευβοίας Δημήτριο Αποστολίδη, τους οπλαρχηγούς Νικόλαο Τομαρά και Κώστα Χασάπη από την Ήπειρο και πολλούς άλλους.

Σημαδιακή για τον Γρηγόριο ημέρα η 2α Απριλίου 1821, καθώς απεσταλμένος του Πατριαρχείου του προσκομίζει το αφοριστήριο της Εξεγέρσεως έγγραφο, το οποίο

και αποκρύπτει, ενώ ο εκ Λιβαδείας Λάππας τον πληροφορεί για την Απελευθέρωση της πόλης του, το άπλωμα της Επαναστάσεως ως τον έναντι της Χαλκίδος Ανηφορίτη λόφο και περί των μελλουμένων δράσεων.

Όμως, τη Μεγάλη Πέμπτη θα συντελεστεί ο σφαγιασμός χωρικών της Αυλίδας και της Χαλκίδας και η ανάρτηση των κεφαλών τους έξω από το κάστρο του Ευρίπου, και ακολούθως: η διαμαρτυρία του Γρηγορίου προς τους ενόχους, η αποστολή τούρκικης φρουράς πέριξ του Ναού την ώρα της Αναστάσεως, η φυλάκιση των ομήρων, ο εξαναγκασμός του για δήλωση υποταγής και ορισμού εκπροσώπων του στις επιτροπές αφοπλισμού των Ευβοέων.

Τα γεγονότα τρέχουν και, όπως διατείνεται ο Φ. Μιχαλόπουλος, «την 1η Ιουλίου καταφθάνει από τη Δωρίδα ο Γοβιός και πίσω του οι λεοντόθυμοι Βορειοηπειρώτες καπεταναίοι, οδηγώντας καμιά τριακοσαριά παλικάρια, όλοι Χιμαραίοι, Χορμοβίτες και Αργυροκαστρίτες, κρατώντας τα φοβερά και βροντερά εκείνα τουφέκια, που κέρδισαν χίλιες μάχες και τρόμαζαν στον ύπνο του τον Αλή πασά. Με μόνη την πρόσκληση του Γρηγορίου, πληρώνοντες οι ίδιοι τους λουφέδες των στρατιωτών, δρασκελώντας βουνά, έφθασαν στην Εύβοια. Ο – κληρονόμος μεγάλης περιουσίας – Γρηγόριος, αψηφώντας χρήματα και πρόθυμος για θυσίες, δεν είχε αστοχήσει. Και πραγματικώς, υπό την ηγεσία του λιονταρόψυχου Αγγελή και μαζί με τους ντόπιους που αναθάρρησαν, η επανάσταση βρήκε τον δρόμο προς τη νίκη και τον θρίαμβο.

Αυτόν, λοιπόν, τον πρωτεργάτη της Επανάστασης στην Εύβοια, τον φυλάκισαν από την πρώτη στιγμή και κυριολεκτικά σάπιζε με τις βαριές σιδερένιες αλυσίδες στα χέρια, στα πόδια και στον λαιμό. Μάλιστα, ο βάρβαρος Μουσελίμης της Χαλκίδας, θέλοντας να ξανασκλαβώσει τα χωριά της Καρυστίας, τον πήρε μαζί του με σπασμένο το πόδι, συμβουλεύοντας τους Χριστιανούς σε υποταγή, μα ο δεσπότης (με τρόπο) προπαγάνδιζε την Επανάσταση, τονίζοντας πως «ο Έλληνας με τον Τούρκο στο εξής δεν δύναται να συζήσει».

Επιστρέφοντας στη Χαλκίδα, τον ξαναέβαλαν «εις το τιμωρικόν ξύλον, το λεγόμενον τρομπούκι», το μαθαίνει ο Κριεζής, πλησιάζει στη γέφυρα, απειλεί με θανάτωση αιχμαλώτων Οθωμανών, τους κρεμάει από τις μασχάλες και καθώς σφαδάζουν, αναχωρεί για τα Βρυσάκια, όπου πληροφορείται την απελευθέρωση του Αρχιεπισκόπου. Αργότερα, θα τον ξαναφυλακίσουν, μα θα σωθεί χάριν της νίκης του Κριεζώτη στο Κουτουρλομετόχι, της μεταξύ των Οθωμανών εμφύλιας διαμάχης, τη δωροδοκία της φρουράς, τη φυγάδευσή του εκτός πόλεως και την κατάληξή του στην Ιστιαία, απ’ όπου στις 22-1-1823 γράφει προς την κεντρική διοίκηση: «Ούτε η εις σκοτεινοτάτην φυλακήν συνεχής διατριβή μου, ούτε της ζωής μου ο κίνδυνος δεν με έκαναν τόσον να αδημονώ, όσον, όταν αναγκαζόμουν

να είμαι μακριά από τα τέκνα μου, τους Χριστιανούς, δίχως να ημπορώ να συναγωνίζομαι εις τον Ιερόν υπέρ Πίστεως και Πατρίδος Αγώνα. Αλλ’ αφού η θεία Πρόνοια άκουσε τους βαρύτατους στεναγμούς μου, ένευσε να με λυτρώσει από τας χείρας των διωκτών της πίστεως, της τιμής και της ελευθερίας του γένους μας, προσφέρω εαυτόν ευπειθή και πρόθυμο στις υψηλές σας διαταγές».

Όμως, όπως αναφέρει ο Μητροπολίτης Κορυτσάς Ευλόγιος Κουρίλας «ο Γρηγόριος δεν έλαβε απάντηση, διότι παρασκευαζόμενης της τρίτης (κατά της Καρύστου) επιθέσεως και διορισθέντος του Καρυστίας Νεοφύτου (Αδάμ) ως αρχηγού, η ανάμειξή του δεν συμβιβαζόταν. Μπροστά σ’ αυτόν τον αδικαιολόγητο παραγκωνισμό, αναχώρησε για την Κέρκυρα, αφιερώνοντας όλον του τον χρόνο στο – με τίτλο ‘‘Η Καινή Διαθήκη του Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού. Δίγλωττος, τουτέστι γραικική και αλβανική’’ (Κορφοί 1827) – μεταφραστικό του έργο, αφήνοντας αθάνατο τ’ όνομά του. Ο Γρηγόριος, ανήρ ενάρετος, ιεροπρεπής και φιλόμουσος, δύναται να θεωρηθεί ως ο θεμελιωτής της αλβανικής φιλολογίας.

Η άψογη στάση του κατά τα χρόνια της παραμονής του στην Κέρκυρα, το φιλήσυχο του χαρακτήρα του και η μετριοπάθειά του έπεισαν το Πατριαρχείο να τον αναβιβάσει στην πλέον διακεκριμένη θέση, μεταθέτοντάς τον στη Μητρόπολη Αθηνών την 16η Σεπτεμβρίου 1827, όπου αρχιεράτευσε για λίγους μήνες και απεβίωσε εν ειρήνη αρχές του 1828, οπότε και τάφηκε στη Χαλκίδα».

Η πανηγυρική Θεία Λειτουργία και το Αρχιερατικό Μνημόσυνο ήταν μία ακόμη προγραμματισμένη εκδήλωση σειράς δράσεων και εκδηλώσεων που η Ιερά Μητρόπολις Χαλκίδος έχει προγραμματίσει για την διακοσιοστή επέτειο την Εθνικής μας Παλιγγενεσίας.